

# Institutsionaalne akrediteerimine 2026+

## KAASKIRI

### Sisukord

|                                                            |    |
|------------------------------------------------------------|----|
| IA uue mudeli väljatöötamine .....                         | 2  |
| Ülevaade arendusprotsessist.....                           | 2  |
| Üldised põhimõtted uue mudeli väljatöötamisel .....        | 6  |
| Põhimõisted.....                                           | 6  |
| Kvaliteet .....                                            | 6  |
| Kvaliteedi tagamine ja edendamine .....                    | 7  |
| Kvaliteedikultuur.....                                     | 7  |
| Kvaliteedihindamine .....                                  | 7  |
| Kvaliteedikriteeriumid .....                               | 8  |
| Institutsionaalse akrediteerimise mudel 2026+ .....        | 8  |
| Institutsionaalse akrediteerimise eesmärk .....            | 9  |
| Hindamisvaldkonnad, kriteeriumid, suunised ja tõendid..... | 9  |
| I Kõrgkooli juhtimine.....                                 | 11 |
| II Õppetegevus.....                                        | 12 |
| III Teadus- arendus- ja/või muu loometegevus .....         | 12 |
| Muudatused metoodikas .....                                | 14 |

## IA uue mudeli väljatöötamine

### Ülevaade arendusprotsessist

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuur alustas 2024. aastal uue perioodi institutsionaalse akrediteerimise (edaspidi IA) mudeli väljatöötamist. Uus akrediteerimisperiood käivitub 2026. aastal.

Mudeli väljatöötamiseks kutsus HAKA kokku töörühma, kuhu esitasid kandidaate Rektorite Nõukogu, Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogu, Eesti Üliõpilaskondade Liit ning Haridus- ja Teadusministeerium.

Töörühma kuuluvad:

- **Kaja Kuivjõgi** – Tallinna Tehnikaülikooli kvaliteedijuht ja strateegiabüroo juhataja; asendusliige alates detsember 2024 **Reijo Karu**, Tallinna Tehnikaülikooli rektoraadi strateegiabüroo juhataja
- **Tiina Laidvee** – Haridus- ja teadusministeeriumi kõrghariduse valdkonna juhtivekspert
- **Enno Lend** – Tallinna Tehnikakõrgkooli rektor
- **Heli Mattisen** – HAKA juhataja, töörühma juht
- **Lennart Mathias Männik** – Eesti Üliõpilaskondade Liidu asejuht
- **Katrin Niglas** – Tallinna Ülikooli teadusprorektor
- **Anne Pikkov** – Eesti Kunstiakadeemia õppeprorektor
- **Jaana Sepp** – Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppeosakonna juhataja
- **Aune Valk** – Tartu Ülikooli õppeprorektor

Töörühma ülesanne oli institutsionaalse akrediteerimise kvaliteedikriteeriumite ja suuniste väljatöötamine ning ettepanekute esitamine institutsionaalse akrediteerimise protsessi läbiviimiseks, sh hindamisotsuste kujundamiseks.

Töörühma kokkukutsumisele eelnes ettevalmistustöö, mille tulemused on koondatud dokumenti [Institutsionaalne akrediteerimine 2026+: mudeli väljatöötamise taustamaterjal](#). Rahvusvahelisest praktikast annab ülevaate [Välisriikide praktikad kõrgkoolide institutsiooni tasandi hindamistest](#). Töörühma jaoks koostas HAKA ka erinevate riikide lähenemisviiside võrdlustabeli [Lähenemisviiside võrdlustabel](#). Töörühma töömaterjalid ja vahekokkuvõtted on HAKA kodulehel <https://haka.ee/institutsionaalse-akrediteerimise-arendus/>.

Institutsionaalse akrediteerimise tasutamaterjali ja selles sisalduvate arendusettepanekute tutvustamiseks ning korraldas HAKA maikuuks kaks veebiseminari ning eraldi arutelu Haridus- ja Teadusministeeriumis. Arutelude tulemused ning mainitud taustamaterjalid olid sisendiks töörühma tööle.



## AJAKAVA

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 23.08.2024                   | Esmane töörühma arutelu, lähtekohad, ajaraam. Jagunemine alarühmadesse (Juhtimine, õppimine ja õpetamine, TAL)                                                                                                                                                                                           |
| 30.08-07.09.2024             | Lähteülesanne HAKAlt alarühmadele.<br>Alarühmade liikmete individuaalne töö - pakkuda välja valdkonna kriteeriumite esmased sõnastused.<br>Koordinaator lepib alarühma liikmetega kokku 30-minutilise Teamsi kohtumise, et individuaalse ülesande sisu ja vorm läbi rääkida ning aruteluaeg paika panna. |
| Vahemikus 9. – 16. september | Alarühmade kohtumised individuaalsete tööde aruteluks, valdkondlike kriteeriumite sõnastused on kokku lepitud.                                                                                                                                                                                           |
| 17-20. september             | HAKA koondab alarühmade töö tulemused ning jagab esmast terviklikku versiooni töörühmaga.                                                                                                                                                                                                                |
| 20-30. september             | Töörühma liikmed tutvuvad esmase lahendusega, saavad soovi korral kaasata kolleege.<br>30. septembril kirjalik tagasiside töörühma liikmetelt, kommentaarid, ettepanekud.                                                                                                                                |
| 1-2. oktoober                | HAKA koondab ettepanekud kokku, integreerib need võimalusel tööversiooni ning jagab töörühmaga.                                                                                                                                                                                                          |
| 4. oktoober 14 -18           | Hindamisvaldkondade ühisarutelu. Töörühmade materjalid.                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 14. oktoober                 | HAKA saadab täiendatud versiooni töörühmale ülevaatamiseks                                                                                                                                                                                                                                               |
| 21. oktoober                 | Töörühma liikmete tagasiside ätiendatud versioonile                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 23. oktoober                 | HAKA saadab IA uue mudeli hindamiskriteeriumite ja suuniste esmaversiooni erinevatele osapooltele tagasisidestamiseks (tähtaeg 22.11.2024)                                                                                                                                                               |
| 1.november                   | HAKA saadab töörühmale arutelumaterjali hindamise metoodika osas (hindamisprotsess, komisjonide koosseisud. fookuse võimalus, hindamiskülastuse disain jms)                                                                                                                                              |
| 8. november 0-11 (Teams)     | Töörühma arutelukoosolek hindamise metoodikast.                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 22.november                  | Sidusrühmade tagasiside laekumise tähtaeg                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 29.november                  | HAKA saadab töörühmale hindamisjuhendi tervikversiooni (kvaliteedikriteeriumid, suunised ja tõendid ning metoodika) ning esmase aruteluringi tagasiside koondi                                                                                                                                           |
| 6. detsember 14 -18          | Hindamisjuhendi tervikversiooni arutelu töörühmas                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 9.-13.detsember              | Alatöörühmad pakuvad välja kohustuslike ja soovituslike tõendite loetelud                                                                                                                                                                                                                                |
| 18. detsember                | HTM-ETAg-HAKA arutelu TAL tõendite osas.                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 9.-22. detsember             | HAKA paneb kokku IA juhendi ning saadab 22.12 töörühmale ülevaatamiseks                                                                                                                                                                                                                                  |
| 10. jaanuar 2025             | Töörühm arutab tervikversiooni ja otsustab selle suunamise järgmisse etappi (aruteluseminarid kõrgkoolidega)                                                                                                                                                                                             |
| 23.01 ja 30.01.2025          | Aruteluseminarid kõrgkoolidele                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 3.-10.02.2025                | HAKA koondab ja süstematiseerib aruteluseminaride tagasiside ning viib juhendisse sisse muudatused.                                                                                                                                                                                                      |

|                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 19. veebruar 2025  | Hindamisjuhendi esimene lugemine HAKA kõrghariduse hindamisnõukogus, misjärel HAKA viib muudatused sisse ning saadab töörühmale ülevaatamiseks                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 04. märts 2025     | Töörühma koosolek, muudatuste ülevaatus ja otsus saata kooskõlastusringile.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 10. märts 2025     | Hindamisjuhend koos kaaskirjaga saadetakse kooskõlastusringile. Tagasiside tähtaeg 07.04.2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 7.-14. aprill 2025 | HAKA viib juhendisse sisse osa kooskõlastusringilt laekunud tagasisidest ning saadab IA juhendi ja kaaskirja masintõlke neljale väliseksperdile.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 21. aprill 2025    | Laekub tagasiside kolmelt väliseksperdilt:<br>1. Riitta Pyykkö – Turu ülikooli emeriitprofessor, pikaaegne Soome agentuuri FINEEC nõukogu juht, praegu Islandi agentuuri nõukogu juht ja EQAR Register Committee liige (manuses on Riita tagasiside koos minu vastustega)<br>2. Christoph Grolimund – Šveitsi agentuuri Schweizerische Agentur für Akkreditierung und Qualitätssicherung (AAQ) direktor, aastatel 2017-2021 ENQA president. Šveitsis on juba pikemat aega kasutusel kõrgkoolide institutsionaalne akrediteerimine. Hetkel on ka nemad uuendamas oma regulatsiooni. Christoph jagas meiega ka Šveitsi uue mudeli projekti.<br>3. Marilena Maniaci – Cassino ülikooli professor, Itaalia agentuuri ANVUR juhtnõukogu liige (Member of the Governing Board), alates 2022 ENQA nõukogu liige. ANVURi ülesanne on ka teaduse hindamine, mis toimub eraldi protseduurina ja on ülimalt töömahukas. Marilena on osalenud nii kõrghariduse kui teaduse hindamisel nii Itaalias ja Prantsusmaal, aga ka Austrias.<br>Väliseksperptide tagasisidest johtuvad soovitusel on lisatud kooskõlastusringi koondfaili. |
| 22. aprill 2025    | IA töörühma veebikoosolek: kooskõlastusringi ja väliseksperptide tagasiside arutelu; HAKA viib täiendused sisse juhendisse ja kaaskirja vastavalt kokkulepetele                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 29. aprill 2025    | Kavandatud kõrghariduse hindamisnõukogu istung, mille päevakorras on uue institutsionaalse akrediteerimise mudeli kinnitamine                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

Perioodil 22.10-22.11.2024 andsid esmasele kvaliteedikriteeriumite, suuniste ja tõendite kavandile tagasisidet kokku 14 erinevat organisatsiooni. Tagasiside koond koos HAKA kommentaaridega on leitav siit: [Tagasiside koond](#).

Jaanuaris 2025 toimunud aruteluseminaridel osales kokku 108 kõrgkooli töötajat ja üliõpilast. Seminari arutelude kokkuvõte on leitav siit: [Institutsionaalse akrediteerimise mudeli aruteluseminaride kokkuvõte](#).

### Töörühma töömaterjalid

[Institutsionaalne akrediteerimine 2026+: mudeli väljatöötamise taustamaterjal](#)

[Välisriikide praktikad kõrgkoolide institutsiooni tasandi hindamistest.](#)  
[Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardid ja suunised](#)  
[Institutsionaalse akrediteerimise juhend](#) (kehtiv)  
[Rootsi institutsionaalse hindamise regulatsioonis sisalduvad hindamiskriteeriumid](#)  
[Islandi institutsionaalse akrediteerimise juhendis sisalduvad nõuded](#)  
[Euroopa Ülikoolide Assotsiatsiooni \(EUA\) Institutional Evaluation Programme](#)  
[Lähenemisviiside võrdlustabel](#)

## Üldised põhimõtted uue mudeli väljatöötamisel

IA uue mudeli taustamaterjali ning järgnenud arutelude põhjal sõnastas töörühm üldised põhimõtted, millest lähtus kvaliteedikriteeriumite ja mudeli kui terviku väljatöötamisel:

- 1) Kuna senised IA standardid katsid ära kõik olulised aspektid kõrgkooli toimimises, siis suurt muutust nende sisus ei ole vaja teha. Oluline on järjepidevuse tagamine moel, mis võimaldab lahendada välja tulnud kitsaskohti.
- 2) Lõimida mudelisse enam kõrgkooli arengu toetamise elemente – kõrgkoolide toetamine kvaliteedikriteeriumite mõtestamisel ja eneseanalüüsi läbiviimisel, ekspertide orienteeritus edasiviiva tagasiside andmisele, üksteiselt õppimise võimaluste loomine jms.
- 3) Horisontaalsed teemad - kvaliteedikultuur, akadeemiline eetika ja rahvusvahelistumine - integreerida põhitegevustega, mitte käsitleda eraldi.
- 4) Võimalusel integreerida kvaliteedikriteeriumitesse läbivalt ka kestlikkuse põhimõtted, mitmekesisus, võrdne kohtlemine, riskide juhtimine.
- 5) Standardid (uues mudelis kvaliteedikriteeriumid) peavad võimaldama terviklikku lähenemist kõrgkooli toimimisele, mistõttu struktureerime nõuded kolme suure hindamisvaldkonna lõikes.
- 6) Oluline on vältida kvaliteedikriteeriumite vahelist kattuvust, vajadusel luua lingid.
- 7) Kvaliteedikriteeriumid ei tohiks kõrgkoolile liialt ette kirjutada vastust küsimusele „kuidas“.
- 8) Õppekavade valimipõhist hindamist uues mudelis ei rakendata, küll aga on õppimise ja õpetamise valdkonnas oluline kaal õppekavade sisehindamise tulemustel (näited õppekavade sisehindamisest ja nende alusel tehtud muudatustest).
- 9) Ühitada IA ja halduslepingu täitmise hindamisel kasutatavad andmed ja kriteeriumid nii palju, kui võimalik.
- 10) TAL valdkonna hindamisel (nii eneseanalüüsis kui ekspertide tagasisides) on aluseks andmed, mida kogub ja seirab ETAG, va rakenduskõrgkoolide puhul, mis ei ole läbinud ega plaani läbida teaduse evalveerimist.

## Põhimõisted

### Kvaliteet

Mõiste „**kvaliteet**“ on abstraktne ja mitmetahuline, millel on erinevaid määratlusi. Näiteks ISO standardites on kvaliteet määr, milleni objekti olemuslike karakteristikute kogum täidab nõuded (EVS-EN ISO 9000:2015). Avalikus sektoris kasutusel olevas CAF 2020 mudelis tähendab kvaliteet niisuguse avaliku teenuse

osutamise, mille omadused vastavad kehtestatud tingimustele (õigusaktid jt regulatsioonid), kodanike/klientide ning kõigi teiste huvipoolte (asutused, poliitikakujundajad, töötajad) ootustele.

Kõige üldisemalt võib öelda, et kvaliteet on omaduste/tunnuste kogum, mis vastab kokkulepitud standarditele, erinevate sisemiste ja väliste huvipoolte ootustele ja vajadustele ning eesmärkidele. Kvaliteeti näitab olukorra pidev parandamine ja täiustamine, kõrgemate eesmärkide suunas püüdlemine.

## Kvaliteedi tagamine ja edendamine

**Kvaliteedi tagamist ja edendamist** mõistame seega kui „pidevat täiustumist“, mille aluseks on organisatsiooni soov vastata oma igapäevase tegevuse ja selle tulemustega nii sisemiste kui väliste huvipoolte vajadustele ja ootustele, mis on ajas muutuvad. Järgime kvaliteedi pideva täiustamise mudelit: tegevuste kavandamine – rakendamine – tulemuste hindamine – parendamine/uuendamine.

## Kvaliteedikultuur

**Kvaliteedikultuuri** all mõistame jagatud väärtustel ja kvaliteedikokkulepetel põhinevat organisatsioonikultuuri, mis on orienteeritud pidevale kvaliteedi täiustamisele ning mille tagamiseks on kõrgkool kujundanud kestliku raamistiku<sup>1</sup>. Mõned näited sellest, kuidas määratletakse kvaliteedikultuuri erinevates uuringutes:

- kui organisatsioonilist väärtussüsteemi, mis edendab pidevat arengut, seades esikohale üliõpilaste vajadused ja suurendades üldist rahulolu;
- kui vahend organisatsiooni kvaliteedi parandamiseks ja standardiseerimiseks;
- kui kultuuriline element, mis edendab organisatsiooni arengut kvaliteedi osas kõigis tegevustes ning omab tihedaid ja süsteemseid seoseid teiste organisatsiooni kultuurielementidega;
- kui organisatsioonikultuuri alakultuur, mis lisab organisatsioonikultuurile kvaliteediväärtusi, et toetada ja tugevdada organisatsioonikultuuri, aidates organisatsioonil täita oma missiooni ja eesmärgi.

Kirjanduses, milles käsitletakse kvaliteedikultuuri, on üheks enim tsiteeritud kvaliteedikultuuri määratluseks Euroopa Ülikoolide Assotsiatsiooni (European University Association) määratlus<sup>2</sup>:

*“Kvaliteedikultuur viitab organisatsioonikultuurile, mille eesmärk on pidev kvaliteedi parandamine ja mida iseloomustavad kaks eristuvat elementi: esiteks kultuuriline/psühholoogiline element, mis hõlmab jagatud väärtusi, uskumusi, ootusi ja pühendumust kvaliteedile, ning teiseks struktuurne/juhtimiselement, millel on määratletud protsessid, mis parandavad kvaliteeti ja mille eesmärk on koordineerida individuaalseid pingutusi.”*

## Kvaliteedihindamine

**Kvaliteedihindamine** on terviklik protsess, mis koosneb kõrgkooli eneseanalüüsist (sisehindamisest) ja sõltumatute väliste ekspertide poolt antavatest hinnangutest

<sup>1</sup> Vt ka Harvey, L. (2024). Extended Editorial: Defining quality thirty years on: quality, standards, assurance, culture and epistemology. *Quality in Higher Education*, 30(2), lk 145-184. Kättesaadav aadressil <https://doi.org/10.1080/13538322.2024.2355026>

<sup>2</sup> European University Association. (2006). *Quality culture in European universities: A bottom-up approach: Report on the three rounds of the quality culture project 2002–2006*. Brussels: European University Association. Kättesaadav: [quality culture in european universities a bottom-up approach.pdf \(eua.eu\)](#)

(välishindamisest). Hinnatakse, mil määral on kokkulepitud standardid, sisemiste ja väliste huvipoolte ootused ja vajadused täidetud ning eesmärgid saavutatud või nende täitmiseks vajalikud tegevused kavandatud. Erinevate osapoolte (sh kõrgkooli enda liikmeskonna) ootuste ja vajaduste, Eesti haridusvaldkonna arengukava, teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava ning rahvusvaheliste suundumuste tasakaalustatud kogum on see, mille alusel kujunevad kvaliteedikriteeriumid kõrgkoolidele, mis võimaldavad neil esmalt ise hinnata, mil määral nad osapoolte ootustele vastavad. HAKA ülesanne on tagada, et Eesti kõrgkoolide kvaliteedihindamine oleks vastavuses Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suunistega (ESG)<sup>3</sup> ning pakkuda kõrgkoolidele võimalust saada eneseanalüüsile ja senistele arengutele asjatundlikku ja objektiivset tagasisidet, mis kõrgkooli võimestaks ning inspireeriks leidma uusi arenguvõimalusi.

### Kvaliteedikriteeriumid

**Kvaliteedikriteeriumid** on sisendi, väljundi, protsessi või selle osade omadused, mille alusel on võimalik hinnata, mil määral tegevuste või tulemuste kvaliteet vastab nõuetele, mis lähtuvad erinevate osapoolte kokkulepitud ootustest, sh strateegilistest eesmärkidest ja õigusaktidest.

Kvaliteedihindamisel eristatakse üldjuhul 3 kategooriat: **sisendi, protsessi ja väljundi kvaliteet**. Sisendi ja protsessi kvaliteet loovad eeldused väljundi kvaliteedile.

Kontekst avaldab mõju nii sisendile kui protsessile ning nende kaudu ka väljundile. Kontekst on reeglina midagi sellist, mida kõrgkool vahetult mõjutada ei saa, kuid läbi oma mõju ühiskonnale laiemalt (väljund) on võimalik kõrgkoolil siiski ka konteksti mõjutada. Väljundi (tulemuste) kaudu saame tagasisidet sisendi ja protsesside asjakohasusele (kas teeme õigeid asju õigesti). Väljundi kvaliteet peegeldab seda, kuidas sisendid ja protsessid kokku toimivad. Samas võib hea väljund mõnikord olla juhuslik, kui protsessid või sisendid on puudulikud. Hea väljund võib tuleneda näiteks intensiivsest õppeprotsessist, kuid see ei pruugi olla jätkusuutlik, kui sisendressursid on piiratud või protsess pole optimeeritud. Madal väljundi kvaliteet võib olla põhjustatud kas kesisest sisendist või ebatõhusast protsessist. Ka kõrge kvaliteediga sisendid võivad halvasti struktureeritud või ebapiisavate protsesside tõttu tuua kaasa kehva väljundi. Kui sisendid ei ole piisava kvaliteediga, on tõenäoline, et ka väljund kannatab.

### Institutsionaalse akrediteerimise mudel 2026+

**Institutsionaalne akrediteerimise mudel** on kvaliteedikokkulepete (kvaliteedikriteeriumite ja suuniste) ning kvaliteedihindamise metoodika<sup>4</sup> süsteemne kogum, mis toetab organisatsioonis kvaliteedikultuuri kujunemist ja arengut. Eneseanalüüs ning väliste hindamiskspertide tagasiside aitab välja selgitada organisatsiooni tugevused ja nõrkused ning toetada pidevale parendamisele ning õppimisele suunatud kvaliteedikultuuri arengut.

---

<sup>3</sup> [Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area](#)

<sup>4</sup> Metoodika viitab spetsiifilisele lähenemisviisile ja sammudele, mida kasutatakse kvaliteedi hindamiseks. See on konkreetne plaan või protseduuride kogum, mis määrab, kuidas kvaliteedihindamine läbi viiakse.

## Institutsionaalse akrediteerimise eesmärk

Institutsionaalse akrediteerimise uue mudeli väljatöötamise perioodil on muutmisel [Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse](#) (edaspidi TAIKS), mille raames on muuhulgas kavandatud muuta [institutsionaalse akrediteerimise määratlust](#) kõrgharidusseaduses. Uus sõnastus toob selgemalt välja teadus- ja arendustegevuse ning selle kvaliteedi edendamise:

Kõrgharidusseaduse paragrahvi 38 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: *Institutsionaalne akrediteerimine on välishindamine, mille käigus hinnatakse kõrgkooli võimekust tagada ja edendada kõrgkooli õppe- ning teadus-, arendus- ja loometegevuse kvaliteeti, sealhulgas juhtimise, töökorralduse, õppe- ning teadus-, arendus- ja loometegevuse ning õppe-, teadus- ja arendus- ja loometegevuse keskkonna vastavust õigusaktidele, kõrgkooli eesmärkidele ja rahvusvahelistele kokkulepetele.*

Institutsionaalse akrediteerimise mudeli väljatöötamisel lähtus töörühm uuendatavast kõrgharidusseaduse määratlusest, kuid otsustas eesmärgi sõnastamisel vastata ka küsimusele „miks me seda teeme?“ Eesmärk ei ole mitte hinnata, vaid võimestada kõrgkooli ning toetada selle arengut.

Institutsionaalne akrediteerimine loob raamistiku, milles organisatsioonil on autonoomia oma sihtide seadmisel ja nende suunas liikumisel, võttes muuhulgas arvesse need laiapõhjaliselt sõlmitud kvaliteedikokkulepped ehk kvaliteedikriteeriumid, mida institutsionaalse akrediteerimise mudel sisaldab. Institutsionaalse akrediteerimise uue mudeli käivitamisega kaasneb ka vajalik tugi nende kokkulepete lahtimõtestamisel, luuakse võimalused üksteiselt õppimiseks ning kujundatakse raamistik, milles on võimalik arvestada iga kõrgkooli erisuste ja arenguvajadustega.

Eelnevast johtuvalt on sõnastatud järgmine **EESMÄRK**:

[Institutsionaalse akrediteerimise eesmärk on hinnata kõrgkooli võimekust tagada ja edendada õppe- ning teadus-, arendus- ja loometegevuse kvaliteeti, toetada kõrgkoole nende arengus ning suurendada nende mõju ühiskonnas laiemalt.](#)

Viited õigusaktide ning rahvusvaheliste kokkulepete täimisele on eesmärgi sõnastusest välja jäetud, kuivõrd need on kvaliteedikriteeriumite loomulik osa.

## Hindamisvaldkonnad, kriteeriumid, suunised ja tõendid

IA mudelis 2026+ on kvaliteedikriteeriumid esitatud 3 valdkonna lõikes, igas valdkonnas kolm kriteeriumit, kokku 9 kvaliteedikriteeriumit. Iga kvaliteedikriteeriumi juures on toodud välja ka suunised, mis abistavad kõrgkooli kriteeriumite lahtimõtestamisel, kokku 69 suunist.

Ülevaade struktuurist:

[I Kõrgkooli juhtimine](#)

- 1) Strateegiline juhtimine ja areng
- 2) Personalijuhtimine
- 3) Taristu ja infojuhtimine

## II Õppimine ja õpetamine

- 4) Õppe kavandamine ja õppekavad
- 5) Õppetegevus
- 6) Õppimise ja õpetamise tugisüsteemid

## III Teadus-, arendus- ja/või muu loometegevus (TAL)

- 7) TAL eesmärgistamine ja kvaliteedijuhtimine
- 8) TAL tulemuslikkus ja mõju ühiskonnas
- 9) TAL tugisüsteem

**Kvaliteedikriteeriumid** on sisendi, väljundi, protsessi või selle osade omadused, mille alusel on võimalik hinnata, mil määral tegevuste või tulemuste kvaliteet vastab nõuetele, mis lähtuvad erinevate osapoolte kokkulepitud ootustest, sh kõrgkooli enda strateegilistest eesmärkidest ja õigusaktidest, ning nende järgimine on kohustuslik.

**Suunis** on soovituslik juhend või raamistik, mis aitab suunata tegevusi või otsuseid, ilma et see oleks rangelt kohustuslik nõue. Erinevalt standardist, mis on tavaliselt ametlik ja siduv nõue, pakub suunis paindlikkust ja valikuvõimalusi, kuidas eesmärke saavutada või tegevusi läbi viia.

### Suuniste erinevus kvaliteedikriteeriumist

- **Kvaliteedikriteeriumi** eesmärk on tagada ühtne tase ja vastavus teatud kvaliteedi- või toimivusnõuetele. See kehtestab kindlad nõuded, mida tuleb täita, et tagada vastavus. **Selle järgimine ja tõendamine on kohustuslik**, see tähendab, et organisatsioonid peavad täitma konkreetseid nõudeid.
- **Suuniste** eesmärk on pakkuda tuge ja juhendamist, kuidas mingit nõuet parimal viisil täita, keskendudes tõhususele, kvaliteedile või parimatele praktikatele. Need aitavad parendada protsesse, kuid ei nõua tingimata ühtset lähenemist. **Nende järgimine ei ole kohustuslik**, kuid see annab kasulikke soovitusi või parimaid praktikaid. Organisatsioon võib otsustada, kas ja kuidas neid rakendada, lähtudes oma vajadustest ja oludest. Suunised ei pruugi kirjeldada täpseid samme, vaid on pigem üldised põhimõtted või soovitusel, kuidas eesmärke saavutada.

**Tõendid** on objektiivsed ja dokumenteeritud materjalid või andmed, millele tuginevad eneseanalüüsi- ja hindamisprotsessi käigus tehtud järeldused ja hinnangud. Andmed on esitatud reeglina 5-aastase trendina, millele on lisatud nende põhjal tehtud järeldused. Juhendis on toodud välja kohustuslikud tõendid ning näited tõenditest kõrgkooli valikul. Kohustuslike tõendite puhul on eristatud keskselt kogutavaid andmeid ja kõrgkoolis kogutavaid tõendeid. Keskselt kogutavad andmed omandavad tõendi staatuse siis, kui kõrgkool kasutab neid eneseanalüüsis selleks, et tõendada kvaliteedikriteeriumi täitmist.

Kasutame läbivalt **õppija** mõistet, mis tähistab kõiki kõrgkoolis õppivaid inimesi, olenemata õppevormist, -liigist või -tasemest (üliõpilased, täiendõppijad, kutseõpet pakkuva rakenduskõrgkooli puhul õpilased).

Seoses sellega, et kutseõpet pakkuva rakenduskõrgkooli puhul ei tööta kõik õppetegevuses osalevad töötajad akadeemilistel ametikohtadel, oleme seal, kus asjakohane, kasutanud laiendit „akadeemilised töötajad ja teised õppevaldkonna töötajad.

Määratlesime selguse mõttes ka sisemiste kui väliste huvigruppide (stakeholder) mõisted. Lähtume järgmistest määratlustest:

1. Kõrgkooli **liikmeskond** on sisering - kõik, kes on ülikooliga seotud kas õppimise või töötamise kaudu.
2. **Sidusrühm** - kõik mõjutajad või mõjutatavad. Nt tööandjad, vilistlased, ministriumid, partnerülikoolid, rahastajad jne. Liikmeskond on ka sidusrühm, seetõttu võiks mitmes kohas kasutada nt "liikmeskond ja teised olulised sidusrühmad".
3. **Huvirühm** - sidusrühma alamhulk, kus liikmed on ühinenud konkreetse ühise huvi alusel ja tegutsevad selle nimel. Nt üliõpilasesindus, erialaselts, vilistlaskogu. Kõik huvirühmad on sidusrühmad, kuid sidusrühmade hulka kuuluvad ka teised osapooled, kellel ei pruugi olla aktiivset huvide edendamise eesmärki. Võiksime juhendis eelistada sidusrühma mõistet, kuna see on pisut laiem.
4. **Sihtrühm** - konkreetse tegevuse sihtmärk.

Hindamisvaldkonna kvaliteedikriteeriumite väljatöötamisele eelnes üldiste põhimõtete kokkuleppimine.

### I Kõrgkooli juhtimine

Kõrgkooli juhtimine hõlmab kõrgkooli arengu kavandamist, strateegiliste kokkulepete ja tegevuskavade väljatöötamist ja dokumenteerimist, nende elluviimist, tulemuslikkuse analüüsi ja hindamise protsesse, millele eelneb kõrgkooli sise- ja väliskeskkonna analüüs ning tulevikuseire. Kõrgkooli strateegilise juhtimise keskseks osaks on asjakohased eesmärgid ja nende elluviimiseks ja tulemuste hindamiseks kavandatud protsessid. Olenevalt kõrgkooli visioonist ja missioonist, omandi- ja haldussuhetest, samuti arengu- ja kasvu elutsüklist võivad kõrgkoolidel olla lisaks kõrghariduse ja teaduse ülestele eesmärkidele ka spetsiifilised eesmärgid.

Kõrgkooli juhtimise valdkonnas käsitleme kõrgkooli kui terviku arengu kavandamist, toimimise ja kvaliteedi tagamise põhimõtteid. Nii näiteks on personaliarenduse üldised põhimõtted (sh akadeemilise järelkasvu tagamine, töötajate värbamine, arengu toetamise süsteemi kirjeldus, akadeemiliste töötajate atesteerimise põhimõtted) esimeses valdkonnas, kuid õppimise ja õpetamise alaste ning TAL pädevuste arendamisele ning selle tulemuslikkuse seirele on süvitsi vaade toodud vastavalt 2. ja 3. valdkonna all.

Kvaliteedijuhtimine<sup>5</sup> on osa strateegilisest juhtimisest, mistõttu seda eraldi kriteeriumina välja toodud ei ole, kuid kvaliteedi tagamise ja edendamise süsteemi

---

<sup>5</sup> IA mudeli kontekstis mõistame kvaliteedijuhtimist kui strateegilist ja süsteemset tegevust, mille eesmärk on tagada õppetegevuse, teadus- ja arendustegevuste ning üldiste teenuste pidev parendamine ning vastavus rahvusvahelistele, riiklikele ja kõrgkooli enda seatud standarditele.

kirjeldus on esimese valdkonna all vajalik. Samas õppekavade sisehindamine ning TAL tegevuste tulemuslikkuse tagamise mehhanismid ning nende mõju analüüs kuuluvad vastavalt 2. ja 3. valdkonna alla. Sarnaselt kvaliteedijuhtimise ja personaliarendusega käsitleme mudelis ka teisi aspekte – finantsid, taristu, kommunikatsioonijuhtimine, rahvusvahelistumine, akadeemiline eetika, kestlikkus – esimese valdkonna all kirjeldame kõrgkooli kui terviku eesmärgi ja kokkuleppeid, planeeritud tegevusi, nende tulemuslikkuse analüüsi ja järeltulemuste edasiste arengute kavandamiseks (kui asjakohane). Õppimise ja õpetamise ning TAL valdkonna all vaatleme süvitsi näiteks teaduskommunikatsiooni ja vastuvõtuga seotud kommunikatsiooni, finantside piisavust erinevateks arendustegevusteks, TAL või õppetegevuseks vajaliku spetsiifilise taristu (sh infosüsteemid, laborid) olemasolu/piisavust.

## II Õppetegevus

Institutsionaalse akrediteerimise õppimise ja õpetamise alavaldkonna hindamiskriteeriumite sõnastamisel on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) Õppimise ja õpetamise valdkonnas käsitleme kõrgkooli poolt pakutavat õpet selle erinevates vormides ja liikides. Kvaliteedikriteeriumid laienevad ka täienduskoolituses/ elukestvas õppes pakutavale õppele (õpe igas vormis ja mahus – tasemeõpe, täiendusõpe, mikrokraadiõpe, päevaõpe, sessioonõpe, kontaktõpe, põimõpe jm). Kutseõpet pakkuvas rakenduskõrgkoolides vaadeldakse ka kutseõpet.
- 2) Kaetud on õppekava avamine ja arendus, õppe kvaliteet ja teaduspõhisus, samuti rahvusvahelisus, akadeemiline eetika ning vastavus tööturu vajadustele.
- 3) Õppeprotsess ja õppe tugi hõlmab ka paindliku õppe võimalusi ning õppijate erinevate vajadustega arvestamist.
- 4) Õppekavade arendust toetab õppekavade sisehindamise süsteem, mis ei ole küll eraldi hindamiskriteerium, kuid tõendab õppekavade järjepidevast arendamisest ning selle raames ellu viidud parendustest.
- 5) Üldised põhimõtted akadeemiliste töötajate värbamisest, personaliarenduse põhimõtetest ja atesteerimissüsteemist on kirjeldatud esimese valdkonna all, õppimise ja õpetamise valdkonnas on fookus akadeemiliste töötajate<sup>6</sup> erialaste teadmiste ajakohastamisel ja õpetamispädevuste arendamisel.
- 6) Ühiskonna teenimine kõige laiemas tähenduses elanikkonna teadlikkuse tõstmiseks läbi erinevate tegevuste, sh elukestva õppe võimaluste loomine ning selle kvaliteedi tagamine kõrgkooli kompetentsivaldkondades on olulisel kohal.

## III Teadus- arendus- ja/või muu loometegevus

Tulenevalt kõrgharidusseaduse institutsionaalse akrediteerimise definitsioonist hinnatakse institutsionaalsel akrediteerimisel kõrgkooli võimekust tagada ja edendada

---

<sup>6</sup> Siin ja edaspidi on akadeemiliste töötajate all mõeldud kõiki, kes viivad kõrgkoolis läbi mistahes vormis õppetööd (sh täienduskoolitust).

teadus-, arendus- ja/või muu loometegevuse (TAL) kvaliteeti. Vastavalt CIPO mudelile hinnatakse nii sisendi, protsessi kui väljundi kvaliteeti.

Üks olulisi muudatusi uue institutsionaalse akrediteerimise mudeli väljatöötamisel on seotud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse (TAIKS) muudatuste eelnõuga, milles sätestatakse, et ülikool (ja evalveeritud rakenduskõrgkool) ei pea osalema teaduse valdkondlikul evalveerimisel, kui tal juba on kehtiv evalveerimisotsus selles valdkonnas. Vältimaks tarbetut dubleerimist, on otsustatud, et edaspidi pikendab institutsionaalse akrediteerimise positiivne otsus (kõrgkooli akrediteerimine 7 või 3 aastaks tingimusel, et TAL hindamisvaldkonna osa vastab nõuetele) evalveerimisotsuse kehtivust.

Institutsionaalse akrediteerimise raames ei toimu uut teadusvaldkondade evalveerimist ning institutsionaalse akrediteerimise komisjon ei anna hinnangut teadus- ja arendustegevuse valdkonna teaduslikule tasemele<sup>7</sup>, nagu see on kirjas evalveerimise eesmärgis. Institutsionaalse akrediteerimise komisjoni pädevus piirdub sellega, et anda kõrgkooli eneseanalüüsi aruandele ning ETISE andmete põhjal genereeritud seireandmete trendidele toetudes hinnang sellele, kui edukas on olnud (evalveeritud) kõrgkool teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi tagamisel ja edendamisel. Kuigi komisjon ei anna kõrgkooli teadus- ja arendustegevuse taseme kohta hinnangut, saab komisjon viidata positiivsetele või negatiivsetele arengutele teadus- ja arendustegevuse valdkondades lõikes. TAIKS-i kohaselt on ministril õigus selliste kõikumiste puhul (taseme langemisel) teha asutusele ettepanek evalveerimise läbimiseks. Eeldame, et ka kõrgkool on need oma eneseanalüüsis välja toonud, seega saab komisjon üksiti arvestada seda, kas kõrgkool on juba arenguid kavandanud seal, kus on ise kitsaskoha tuvastanud, või on näiteks hoopis otsustanud mingis evalveeritud valdkonnas tegevuse lõpetada.

TAIKS-i eelnõus on sätestatud, et teadus- ja arendustegevuse valdkonna kohta tehtud positiivne otsus jääb kehtima, kui asutus akrediteeritakse 7ks aastaks või 3ks aastaks tingimusel, et asutuse teadus- ja arendustegevus hinnatakse nõuetele vastavaks. Sealjuures arvestatakse tulemust "vastab osaliselt nõuetele" nõuetele vastavaks. Kui institutsionaalse akrediteerimise raames peaks hindamiskomisjon tuvastama, et mõnes (evalveeritud) kõrgkooli vastutusvaldkonnas on teadus- ja arendustegevuse näitajad langustrendis ning kõrgkool ei ole kavandanud asjakohaseid meetmeid probleemide lahendamiseks, siis on ohustatud ka õppetegevuse kvaliteet, eelkõige doktoriõppe tasemel. Kuna tegemist on siiski ühe valdkonnaga, ei pruugi tervikhinnang

---

<sup>7</sup> Teaduse evalveerimise eesmärk on: 1) hinnata asutuse TA valdkonna teadus- ja arendustegevuse teaduslikku taset, jätkusuutlikkust (sh ülikoolides doktoriõppe läbiviimiseks) ja ühiskondlikku mõju; 2) anda tagasisidet teadlaskonnale, asutuste juhtkondadele, TA-d rahastavatele organisatsioonidele, teadus- ja kõrghariduspoliitika kujundajatele ning ühiskonnale Eesti TA teadusliku taseme, jätkusuutlikkuse ja ühiskondliku mõju kohta. (vt [Evalveerimise juhendis](#) lk 2)

TAL valdkonnale kujuneda negatiivseks. Samas on ministril õigus andmetele tuginedes teha asutusele ettepanek evalveerimise läbimiseks.

Vastavalt TAIKSile toimub teaduse evalveerimine kuues Frascati valdkonnas: 1. loodusteadused, 2. tehnika ja tehnoloogia; 3. arsti- ja terviseteadused; 4. põllumajandusteadused ja veterinaaria; 5. sotsiaalteadused; 6. humanitaarteadused ja kunstid<sup>8</sup>. Kuna institutsionaalse akrediteerimise raames hinnatakse kõrgkooli võimekust akadeemiliste üksuste lõikes vastavalt arengu kavandamise loogikale, siis on oluline, et Frascati valdkondade lõikes esitatud seireandmed oleksid lingitud kõrgkoolide akadeemiliste üksustega (vajadusel ka allüksustega).

Ka institutsionaalsel akrediteerimisel on sarnaselt teaduse evalveerimisega asjakohane arvestada väärtuste raamistikku, mis on sõnastatud Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA) kokkuleppes<sup>9</sup>:

- mõistetakse, et erinevad väljundid, tavad ja tegevused mõjutavad teadustöö kvaliteeti ja mõjukust. Sellest lähtuvalt põhineb hindamine peamiselt kvalitatiivsel hinnangul, mille puhul on kesksel kohal ekspertarvamus (peer review) ning kvantitatiivseid näitajaid kasutatakse vastutustundlikult, asjakohaselt, mõtestatult ja konteksti arvestavalt;
- on oluline roll soolise võrdõiguslikkuse, võrdsete võimaluste ja kaasatuse tagamisel;
- on eesmärgiks loobuda teadusajakirjadel ja -väljaannetel põhinevate mõõdikute sobimatust kasutamisest, eriti ajakirjade mõjuteguri (Journal Impact Factor - JIF) sobimatust kasutamisest ja h-indeksist;
- välditakse teadusasutuste pingeridade kasutamist

## Muudatused metoodikas

Institutsionaalse akrediteerimise metoodika uuendamisel on võetud arvesse senist tagasisidet nii palju kui vähegi võimalik. Paraku ei ole siiski kõik antud protsessi raames teostatav. Ülevaade tagasisidest senisele metoodikale ning sellega seonduvad aruteluteemad on leitavad siit [IA metoodika arutelu](#).

Järgevalt on toodud **peamised muudatused** IA metoodikas võrreldes kehtiva regulatsiooniga erinevate hindamisprotsessi etappide lõikes.

## ÜLDSÄTTED

---

<sup>8</sup> Teadus- ja arendustegevuse valdkondade loetelu on kinnitatud haridus- ja teadusministri 1. veebruari 2019. a. määrusega nr 2: <https://www.riigiteataja.ee/akt/105022019012>

<sup>9</sup> [Teadus- ja arendustegevuse korralise evalveerimise hindamisjuhend 2024](#), kinnitatud SA Eesti Teadusagentuuri juhatuse 14.05.2024 käskkirjaga nr 1.1.-4/24/98.

- 1) Institutsionaalse akrediteerimise protsessi sisenemise aeg on täpsustatud, sh esimest korda institutsionaalse akrediteerimise protsessi sisenevate kõrgkoolide puhul.
- 2) Selgelt on kirjas, et kutseõpet pakkuvatel rakenduskõrgkoolidel on võimalik läbida institutsionaalse akrediteerimise raames ka kutseõppe kvaliteedihindamine.

#### ENESEANALÜÜS

- 3) Täpsustatud on ootused eneseanalüüsi aruandele: Eneseanalüüsi aruanne on sisuline tervik, mille koostamisel hindab kõrgkool kriitiliselt oma tegevust, eesmärke, tugevusi ja arenguvõimalusi hindamisvaldkondade lõikes, tuginedes kokkulepitud kvaliteedikriteeriumitele. Eneseanalüüs käsitleb kõrgkooli arenguid 5 aasta trendina (kui asjakohane), tuginedes kõrgkooli eesmärkidele ning arenguvisionile.
- 4) Eraldi on rõhutatud üliõpilaste kaasamine eneseanalüüsi protsessi. Kõrgkool peab tagama üliõpilaskonna sisendi ka eneseanalüüsi aruandes.
- 5) Eneseanalüüsi aruande maksimummaht on endiselt 60 lk, erandid on võimalikud mitmes valdkonnas tegutseva evalveeritud kõrgkooli ning kutseõpet pakkuva rakenduskõrgkooli puhul.

#### HINDAMISKOMISJON

- 6) Komisjoni koosseisus minimaalselt 5 liiget. Komisjonide koosseis eelmisest perioodist väiksem, kuna ei ole eraldi valimiõppekavade hindamist, samas on vajalik tugevdada komisjonis TAL poolt. Kutseõpet pakkuvate rakenduskõrgkoolide puhul on vajalik kutseõppe kogemusega eksperdi olemasolu. Komisjoni maksimumkoosseisu ei ole määratletud, kuid aruteludes jõudsimel kokkuleppele, et komisjonis ei tohiks olla rohkem kui 10 liiget.
- 7) Selgelt on kirjas ka see, et kõrgkoolil on võimalus soovitada komisjoni liikmeid.
- 8) Kõik komisjoni liikmed läbivad kohustuslikus korras HAKA ekspertide koolituse (rõhuasetus edasiviiva tagasiside andmisel), mille raames tutvuvad põhjalikult institutsionaalse akrediteerimise kriteeriumite ja metoodikaga ning saavad ülevaate Eesti kõrghariduse ja teaduse korraldusest ning rahastamise põhimõtetest.

#### HINDAMISKÜLASTUS

- 9) Sisse on viidud kõrgkooli eelkohtumine komisjoniga, et arutada läbi vajalikud lisamaterjalid ja tutvustada komisjonile kõrgkoolis kasutatavaid infosüsteeme, juhatada neid olemasolevate andmete juurde.
- 10) Eraldi on rõhutatud seda, et hindamiskülastuse kava koostatakse kõrgkooli ja HAKA/komisjoni koostöös.
- 11) Külastusel võib kavandada nii sihtrühmapõhiseid kui temaatilisi vestlusi. Temaatilistes vestlustes räägivad kaasa erinevad osapooled. Temaatilise vestluse teema võiks olla seotud mõne prioriteetse arengusuunaga.

#### HINDAMISARUANNE JA KOMISJONI HINNANGUTE KUJUNEMINE

- 12) Komisjon annab esmalt hinnangu kvaliteedikriteeriumite täitmisele, kasutades neljast skaalat – kvaliteedikriteerium „on täidetud“, „on põhiosas täidetud“, „on

osaliselt täidetud“, „ei ole täidetud“. Neljane skaala võimaldab eristada neid „osalise vastavuse“ äärmusi, kus ühes otsas on tegemist juhtumiga „pigem vastab“, teises otsas „pigem ei vasta“. Põhiosas on kvaliteedikriteerium täidetud juhul, kui esinevad mõningad puudused, mille kõrvaldamiseks on kõrgkoolil tõendatud võimekus. Osaliselt on kriteerium täidetud juhul, kui esinevad olulised puudused, kuid kõrgkoolil on eeldatav võimekus nende kõrvaldamiseks.

- 13) Hindamisvaldkondadele annab komisjon hinnangu kolmesel skaalal – valdkonna nõuded „on täidetud“, „on osaliselt täidetud“, „ei ole täidetud“. Hinnangud tuleb komisjoni kvaliteedikriteeriumite hinnangutest ning nende all välja toodud tugevustest ja parendusvaldkondadest. 5 hinnangute kombinatsiooni puhul komisjon kaalub kahe erineva otsuse vahel ning toob oma otsuse juures välja ka kaalutlused. Näiteks, kui kõik kolm kriteeriumi ühes valdkonnas on hinnanguga „kvaliteedikriteerium on põhiosas täidetud“, analüüsib komisjon, kas välja toodud tugevused kaaluvad üle puudused ning millist mõju avaldavad kriteeriumite all välja toodud puudused kogumina hindamisvaldkonna kvaliteedile. Kui mõju on pigem vähene ning tugevused kaaluvad üle puudused, otsustab komisjon, et hindamisvaldkonna nõuded on täidetud. Kui mõju on märkimisväärne ning tugevused ei kaalu välja toodud puudusi üle, otsustab komisjon, et hindamisvaldkonna nõuded on täidetud osaliselt.

#### KÕRGHARIDUSE HINDAMISNÕUKOGU OTSUSE KUJUNEMINE

- 14) Kõrghariduse hindamisnõukogu võtab vastavalt kõrgharidusseadusele vastu ühe kolmest võimalikust otsusest: kõrgkooli juhtimine, töökorraldus, õppe-, teadus-, arendus- ja loometegevus ning õppe-, teadus-, arendus- ja loometegevuse keskkond „vastavad nõuetele – akrediteerida 7 aastaks“, „vastavad osaliselt nõuetele – akrediteerida 3 aastaks“, „ei vasta nõuetele – mitte akrediteerida“. Hindamisnõukogul on võimalik kaaluda kahe otsuse vahel kahe valdkondade hinnangute kombinatsiooni puhul: kui kahes valdkonnas on nõuded täidetud ja ühes osaliselt täidetud; kui kõikides valdkondades on nõuded osaliselt täidetud.
- 15) Sarnaselt kehtiva regulatsiooniga, võib nõukogu kahe otsuse vahel kaalumise tulemusel otsustada, et seab kõrvaltingimuse, mille täimiseks annab kõrgkoolile 1-2 aastat.

#### JÄRELTEGEVUSED

- 16) Juhend sätestab ka selle, et HAKA korraldab akrediteerimise järelseminare, kus akrediteerimise läbinud kõrgkoolid teevad ülevaate akrediteerimise järeltegevustest ja õppetundidest. Järelseminarid on avatud kõigile kõrgkoolidele ning nende eesmärk on heade praktikate jagamine ja üksteiselt õppimine.
- 17) Uuendusliku lähenemisena on pakutud kõrgkoolile võimalus valida fookusteema institutsionaalse akrediteerimise otsuses välja toodud parendusvaldkondade seast ning taotleda HAKAlt arengutõuke eesmärgil järeltegevusena täiendavat välist tagasisidet pädevatelt ekspertidelt.

Fookusteema koos omapoolse lähteülesandega pakub kõrgkool välja kahe aasta jooksul pärast institutsionaalse akrediteerimise otsuse vastuvõtmist hindamisnõukogus. Fookusteema käsitlemise protsessi ning ekspertide valiku osas teeb HAKA koostööd kõrgkooliga. Olenevalt teemast kaasatakse järeltegevusse kuni 3 väliseksperti arvestusega, et ekspertide tööpanus kokku ei ületa 48 töötundi.

Koostas Heli Mattisen